

*Avdelningen för djurskydd och hälsa
Katarina Andersson*

Redovisning av länsstyrelsernas djurskyddskontrollarbete under 2014

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning

2 Bakgrund

3 Länsstyrelsernas djurskyddskontroll under år 2014

- 3.1 Beskrivning av kontrollområdet
- 3.2 Resurser som används till djurskyddskontrollen
- 3.3 Indexerad kontrollverksamhet
- 3.4 Länsvis redovisning av kontrolldata
 - 3.4.1 Fördelning *nettotid* och *hela verksamheten*
 - 3.4.2 Kontrollerade objekt och förutsättningar för kontrollen
 - 3.4.3 Handläggning av anmälningssärenden

4 Analys av kontrollverksamheten

- 4.1 Krav om åtgärder mot djurhållarna
- 4.2 Hantering av anmälningssärenden
- 4.3 Uppfyllelse av beslutade mål för djurskyddskontrollen
 - 4.3.1 Normalkontroller
 - 4.3.2 Anmälningssärenden
 - 4.3.3 Kontrollrapporter
 - 4.3.4 Dokumentmallar
 - 4.3.5 Brukarundersökning
 - 4.3.6 Riskklassificeringsmodellen SToRK
 - 4.3.7 Kompetensutvecklingsplan
 - 4.3.8 Better training for safer food - utbildningar
 - 4.3.9 Verifiering av djurskyddskontrollen (VAD)

1 Sammanfattning

Denna rapport avser länsstyrelsernas offentliga djurskyddskontroll i landet. Syftet med kontrollen är att verifiera efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen i landet. Ansvaret för att lagstiftningen följs ligger hos djurägaren.

De data som använts är uppgifter som hämtats från Länsstyrelsernas tidredovisningssystem, Djurskyddskontrollregistret och de webbenkäter som årligen skickas in till Jordbruksverket.

Länsstyrelserna har disponerat 199 åa (år 2014) och 203 åa år 2013 för djurskyddsverksamheten som helhet. Av dessa 199 årsarbetskrafter har 91,9 lagts på ”nettoid för kontroll”. Detta kan jämföras med 203 totala årsarbetskrafter för 2013, respektive 97,5 på ”nettoid för kontroll”.

Länsstyrelsernas kontrollverksamhet omfattar ett stort antal kontroller, beslut och övrig ärendehandläggning. Det totala antalet djurskyddskontroller under 2014 var 12 820, vilket är en liten ökning jämfört med år 2013 med 12 692 kontroller. Länsstyrelserna har även gjort 1 587 övriga kontroller. Dessa har gjorts i samband med ansökningar om tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen, ansökningar om godkännande för offentlig förevisning enligt 27 § djurskyddsförordningen samt intyg vid besiktningar av djurtransporter. Detta kan jämföras med 1 721 övriga kontroller år 2013. Sammanställningen av länsstyrelsernas inrapporterade statistik till Jordbruksverket visar att det totala antalet beslut såsom omhändertagande, djurförbuds och övriga tidskrävande ärenden är 2 992 under 2014, vilket är ungefär detsamma som under 2013.

Då dessa olika åtgärder i sig är olika tidskrävande har Jordbruksverket konstruerat ett indexsystem för att kunna jämföra länsstyrelsernas djurskyddsarbete och effektivitetstal. Genom att indexera all verksamhet och ”översätta” de olika åtgärderna till en *kontrollekvivalent*, kan utfallet av verksamhet lättare analyseras. Trots detta visar både de indexerade kontrollerna och kontrollekvivalenterna på en positiv utveckling vad gäller effektivitet. Genomförda kontrollekvivalenter per årsarbetskraft har ökat både för kontrollekvivalenter/årsarbetskraft för hela verksamheten och även räknat per årsarbetskraft ”nettoid för kontroll”. Variationerna mellan länen är dock mycket stora.

Jordbruksverket och länsstyrelserna har tillsammans tagit fram mål för djurskyddskontrollen och flera av länsstyrelserna uppfyllde under 2014 ett antal av dessa mål. Ett av målen är att en viss del av genomförda kontroller, minst 50 %, ska vara Normalkontroller. Målet gällande normalkontroll uppfylldes i några län, men inte i landet som helhet. Andelen normalkontroll varierade mellan 15-59 % i de olika länen och totalt i landet låg siffran på 41 %. För år 2013 var denna siffra 43 % för landet som helhet, med en variation mellan länen på 25-60 %. Anledningen till att målet inte uppfylldes fullt ut har länsstyrelserna framförallt uppgett bero på den stora mängden anmälningsärenden som tar mycket resurser.

Vi har uppmärksammat situationen med anmälningsärenden och det angeläget att underlätta och effektivisera handläggningen av dessa ärenden, i synnerhet eftersom ungefär hälften av de genomförda kontrollerna är utan anmärkning. Av 14158 inkomna anmälningsärenden under 2014 kontrollerades ca 40 %, på plats. Resterande hanterades på annat sätt, oftast med administrativa åtgärder såsom brevutskick till djurhållare som blivit anmäld. Av dessa

kontroller är sedan ungefär varannan utan anmärkning. Även under 2013 var andelen och resultaten för dessa kontroller likadana. Det är viktigt att notera att detta för närvarande är missvisande siffror då underrättelser som officiella veterinärer på slakterier skickar till länsstyrelserna ingår här. Dessa underrättelser kommer i redovisningar framöver att skiljas åt från anmälningsärenden.

Trots vidtagna åtgärder med brevhandläggning och förenklingar syns ännu inga mätbara effekter som visar en effektivare handläggning av anmälningsärenden som frigör tid för att öka antalet normalkontroller. Vi konstaterar därför att länsstyrelserna och Jordbruksverket behöver arbeta med en genomgående analys av kraftfulla åtgärder som behövs för att begränsa de resurser som idag läggs på anmälningsärenden.

2 Bakgrund

I Jordbruksverkets regleringsbrev för år 2014 anges att *”Jordbruksverket ska den 15 september 2014 respektive den 28 februari 2015 redovisa till Regeringskansliet (Landsbygdsdepartementet) statistik avseende länsstyrelsernas djurskyddskontrollarbete. Slutrapportering med analys i syfte att ge en bild av hur djurskyddskontrollerna har fungerat år 2014 ska lämnas senast den 30 april 2015.”*

Jordbruksverket färdigställde under januari 2015 ett regeringsuppdrag att analysera länsstyrelsernas resursanvändning för djurskyddskontrollen. Flera av de beräkningssätt som togs fram i samband med detta uppdrag har applicerats på 2014 års statistik och resultat för djurskyddskontrollen. Länsstyrelsernas tidsredovisning har, precis som i resursuppdraget, vävts ihop i beräkningar och redovisningar och utgör ett viktigt underlag för rapporten. Rapportens syfte är att ge en bild av hur djurskyddskontrollen fungerar, men omfattar ingen analys av djurskyddsläget i landet.

Djurskyddskontrollen ska genomföras regelbundet och vara riskbaserad. Från och med den 1 januari 2009 flyttades ansvaret för djurskyddskontrollen från kommunerna till länsstyrelserna. Syftet med kontrollen är att verifiera efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen i landet. Ansvaret för att lagstiftningen följs ligger hos djurägaren. Eftersom kontrollen är riskbaserad ger den även ett underlag för att utvärdera och utveckla såväl kontrollen som lagstiftningen.

I djurskyddslagen (1988:534) anges att djurskyddskontroll utövas av länsstyrelserna och andra statliga myndigheter i enlighet med vad regeringen bestämmer. På slakterier har länsstyrelserna och Livsmedelsverket ett delat ansvar för den operativa kontrollen och på slakterierna finns det officiella veterinärer anställda av Livsmedelsverket som utför djurskyddskontrollen. Jordbruksverket har som central myndighet enligt djurskyddslagen ansvar för att vägleda och samordna de operativa kontrollmyndigheterna, dvs. länsstyrelserna och Livsmedelsverket så att djurskyddskontrollen blir så likvärdig, effektiv och rättssäker som möjligt. Jordbruksverket har också bemyndigande att föreskriva om hur djurskyddskontrollen ska bedrivas, hur samverkan mellan kontrollmyndigheter ska gå till, samt vilka skyldigheter kontrollmyndigheter eller kontrollorgan har för att lämna information om kontrollverksamheten som bedrivs. Bestämmelser om detta finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJV 2008:67) om offentlig djurskyddskontroll.

3 Länsstyrelsernas djurskyddskontroll under år 2014

De data som använts är uppgifter som hämtats från Länsstyrelsernas tidredovisningssystem (Agresso), Djurskyddskontrollregistret (DSK) och de webbenkäter som årligen skickas in till Jordbruksverket. Uppgifterna ur Agresso är framtagna av Enheten Ekonomi på Länsstyrelsen i Örebro (EA-enheten) vilket innebär att siffrorna för samtliga län är framtagna på samma sätt.

3.1 Beskrivning av kontrollområdet

Länsstyrelsernas kontrollverksamhet omfattar ett stort antal kontroller, beslut och övrig ärendehandläggning. De kan delas in i olika kategorier enligt nedan. En sammanställning visas i tabell 2.

- Normalkontroll är den kontroll genomförs enligt kontrollplan. Det är kontroller hos t ex lantbrukare, slakterier, ridskolor, zoobutiker och kennelverksamheter. Begreppet ”normalkontroll” används för den kontroll som utförs i enlighet med krav på riskbaserad och regelbunden kontroll enligt Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004, om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.
- Kontroll efter anmälan: görs på grund av inkommen anmälan om brister i djurhållningen
- Uppföljande kontroll (extra offentlig kontroll): görs om brister har upptäckts vid tidigare kontroll
- Övriga kontroller: provningar som görs i samband med ansökan om tillståndspliktig verksamhet enligt § 16 djurskyddslagen och ansökan om offentlig förevisning enligt § 37 djurskyddsförordningen
- Övriga kontroller: besiktningar av djurtransportfordon
- Beslut enligt 26 § djurskyddslagen: föreläggande och förbud enligt djurskyddslagen som innebär en ålagd skyldighet för djurhållaren att inom en viss utsatt tid vidta åtgärder
- Beslut enligt § 31 djurskyddslagen: omhändertagande av djur efter lämplig utredning
- Beslut enligt § 32 djurskyddslagen: omedelbart omhändertagande av djur i akuta fall
- Djurförbudsprovning: länsstyrelsen prövar om en djurhållare ska förbjudas att ha hand om djur
- Ansökningar om upphävande av djurförbud: en person som ansöker om att få ett beslut om förbud att ha hand om djur ska upphävas
- Åtalsanmälan: ärenden som överlämnas till polis- eller åklagarmyndigheten
- Administrativ handläggning av anmälningsärenden: vid anmälningsärenden bedömer och prioriterar länsstyrelsen om kontroll behöver göras på plats eller om det är möjligt att handlägga ärendet via brev eller med liknande åtgärd. Samtliga länsstyrelser har sedan 2012 använt sig av brevhandläggning och liknande åtgärder i de anmälningsärenden där det bedömts lämpligt. Flera länsstyrelser har även tidigare använt sig av denna typ av handläggning.
- Administrativ uppföljning: i det fall länsstyrelsen bedömer det lämpligt följs brister från tidigare kontroll upp administrativt istället för att fysisk kontroll görs. Exempel kan vara

att djurhållaren skickar in foton, intyg eller kvitton till länsstyrelsen som visar att brister åtgärdats. Detta arbetssätt innebär en effektivisering eftersom det ger en tidsvinst för varje uppföljning som kan göras utan kontroll på plats. Från och med kontrollåret 2014 kommer länsstyrelserna att rapportera antalet administrativa uppföljningar i Jordbruksverkets webbenkät.

3.2 Resurser som används till djurskyddskontrollen

De resurser som länsstyrelserna disponerar för djurskyddskontrollen kan beräknas på olika sätt beroende på vilka verksamhetsområden som tas med i beräkningen. Som ett flertal länsstyrelser har påpekat är till exempel tidsredovisning för kontrollområdet 282 en underskattning av de reella resurserna som krävs för att driva kontrollverksamheten då en stor del av tid för planering, ledning, samverkan, kompetensutveckling m.m. inte ingår i 282-området (redovisas i övergripande under konton 28). Å andra sidan innefattar tidsredovisningen under 282 även förprovning av djurstallar vilket måste exkluderas från vår beräkning (konto 2823). En ytterligare komplikation är att det övergripande arbetet som redovisas under konto 28 måste i sin tur ”renodlas” till ett övergripande arbete som endast rör djurskyddskontrollen. I samråd med länsstyrelsen har verket kommit fram till att ca 70 % av tiden som redovisats under VÄS-28 utgör planering och kompetensutveckling inom djurskyddskontroll. Resterande 30 % beräknas utgå för övergripande arbete som avser foder och livsmedel inom primärproduktion samt förprovningens verksamhet, och måste därför räknas bort.

Totalt sett beräknas därför de disponibla resurserna för djurskyddskontrollen i landet enligt följande.

$\text{Resurser i landet (åa och år)} = (\text{VÄS- 28} \times 0,7) + \text{VÄS 282} - \text{VÄS 2823}$

I våra och länsstyrelsernas beräkningar motsvarar en årsarbetskraft (åa) 1760 timmar. En sammanställning av dessa resurser för åren 2014 och 2013 redovisas i tabell 1 nedan. Länsstyrelserna har disponerat 199 åa (år 2014) och 203 åa år 2013 för djurskyddsverksamheten som helhet, exklusive förprovning av djurstallar. Tabell 1 visar även ”dimensioneringen” av hela kontrollområdet djurskyddet, där förprovning och övergripande arbete med foder- och livsmedelskontroll i primärproduktion ingår.

Från och med kontrollåret 2013 förändrade Jordbruksverket och länsstyrelserna sättet att beräkna hur mycket resurser som används till djurskyddskontrollen. Detta gjordes av redovisningstekniska skäl för att få en mer likriktad och jämförbar uppgift av hur resurserna används inom djurskyddskontrollen. Orsaken är också att bättre kunna följa förändringar av resurstilldelning över tid.

Tabell 1 Sammanställning av resurser för djurskyddskontrollen 2013-2014

SAMMANSTÄLLNING DJURSKYDD - resurser för djurskyddsarbetet exklusive förprovning under åren 2013-2014		2013		2014		Kommentar
		Djurskydd, livsmedel och foder	varav Djurskydd exkl. förprovning (= RB4)	Djurskydd, livsmedel och foder	varav Djurskydd exkl. förprovning (= RB4)	
VHT						
Övergr 28		54	37,9	54	37,9	länsstyrelserna har uppskattat att ca 30% av detta avsåg arbetet med livsmedel- och foder i primärproduktion. För de övergripande konton 2801, 2808 och 2809 beräknas alltså att 70 % av redovisad tid utgörs av arbetet med verksamheten djurskydd
280	Allmänt och övergripande inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor					
2801	Övergripande planering och samordning inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor					
2806						
2808	Extern och intern information inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor					
2809	Kompetensutveckling inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor					
289	Övriga ärenden inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor					
282*	Djurskydd	185,4	164,7	179,5	160,6	282 Djurskydd minus förprovning
2820	Övergripande inom djurskydd					
2821	Djurförbud, övriga förbud och förelägganden, omhändertaganden och åtalsanmälningar "fr 2013"					
2823*	Djurstallar	(20,7)	0	(18,9)	0	Resurser för godkännande av djurstallar ingår inte i denna analys
2824*	Offentlig kontroll vid ansökan inom djurskydd "fr 2013"					
2825	Rådgivning, information, utbildning inom djurskydd "fr 2013"					
2826*	Offentlig kontroll av djurskydd					
28260	Övergripande inom offentlig kontroll av djurskydd					
28261	Kontroll av djurskydd enligt kontrollplan					
28262	Kontroll av djurskydd efter anmälan - obefogad "fr 2013"					
28263	Kontroll av djurskydd anmälan - befogad "fr 2013"					
28264	Uppföljande kontroll av djurskydd på grund av bristande efterlevnad					
TOALT ÅRSARBETSKRAFTER LANDET		239	203	234	199	

3.3 Indexerad kontrollverksamhet

Kontrollverksamheten leder till olika typer av åtgärder såsom Normalkontroller, kontroller efter anmälan, uppföljande kontroller, kontroller inför ett godkännande eller tillstånd samt olika typer av beslut. Av länsstyrelsernas redovisning framgår tydligt hur antalet och förhållandet mellan dessa olika typer av åtgärder varierar mellan länen och år. Då dessa olika åtgärder i sig är olika tidskrävande har Jordbruksverket konstruerat ett indexsystem för att kunna jämföra länsstyrelsernas djurskyddsarbete och effektivitetstal. Genom att indexera all verksamhet och ”översätta” de olika åtgärderna till en *kontrollekvivalent*, kan utfallet av verksamhet lättare analyseras. Som grundenhet för denna index har verket valt:

1(en) Kontrollekvivalent = genomsnittlig tid för en normal kontroll i landet, eller 7,5 timmar.

Kontrollekvivalenterna är avstämda mot länsstyrelsernas tidsredovisning och har därför en mycket hög säkerhet.

- För de olika typerna av kontroller har verket beräknat grundenheten *7,5 timmar = en Normalkontroll*. Övriga index framgår och förklaras i tabell 2
- Observera att det är antalet prövningar om djurförbud och ansökningar om upphävande av djurförbud, och inte de efterföljande besluten, som utgör den faktiska tidsåtgången för djurförbudsärenden och därför används i vår beräkning.

I tabell 2 redovisas indexerad kontrollverksamhet avseende djurskyddet för landet under åren 2014 och 2013. Verksamheter som redovisar mer eller mindre krävande beslut, eller olika typer av kontroller kan med denna metod jämföras med varandra och utfallet lättare värderas i förhållande till personella och finansiella resurser som finns tillgängliga.

Tabell 2 Sammanställning av kontrollverksamheten och kontrollekvivalenter år 2013 och 2014

Kontrollverksamhet djurskydd_riket 2013-2014			REGEL FÖR INDEXERING AV REESPEKTIVE ÅTGÄRD (tim)	Index för offentlig djurskyddskontroll	Kontrollekvivalenter i landet	
					2014	2013
	2014	2013				
Totalt antal kontroller_exklusive ansökningar om tillstånd (§ 16, offentlig förevisning)	12 820	12 692				
-Varav antal normalkontroller	4859	4 919	7,5 tim	1	4859	4919
-Varav antal kontroller efter anmälan	5695	5 071	11,5 tim	1,53	8713	7759
-Varav antal uppföljande kontroller	2266	2 702	7 timmar	0,93	2107	2513
Övriga kontroller förevisning)	1587	1 721				
- varav besiktningar av fordon för djurtransport	479	631				
			Genomsnittlig tid för övriga kontroller: 13 timmar	1,73	2746	2977
Antal beslut enligt §26	1215	1 302		1,52	1847	1979
Antal beslut enl §31	145	176		1,52	220	268
Antal beslut enl §32	940	881		1,52	1429	1339
Antal djurförbudsprövningar	255	269		1,52	388	409
Antal beslut om djurförbud	219	207				
Antal ansökningar om upphävande av	81	110	Genomsnittlig tid för samtliga typer av beslut: 11,4 timmar	1,52	123	167
Antal beslut om upphävande av djurförbud	22	42				
Antal åtalsanmälningar	356	336		1,52	541	511
Totalt antal kontrollekvivalenter i landet per perioden					22973	22840
Förändring mot 2013					0,58%	

Observera att handläggningstid för administrativa uppföljningar av tidigare kontroller (som redovisas under VÄS 28264 = 1274 st. år 2014), samt administrativ handläggning av inkomna anmälningar/underrättelser är inräknad i kontrollverksamheten som redovisas i tabellen. Dessa kan dock inte redovisas i tydliga poster.

3.4 Länsvis redovisning av kontrollerdata

3.4.1 Fördelning *nettoid* och *hela verksamheten*

I detta avsnitt redovisas antalet kontroller och resurser som länsstyrelserna lägger ner i de olika länen. Data i tabellerna 3-5 belyser särskilt hur länsstyrelserna fördelar resurserna på övergripande arbete respektive ”netto tid” för sin kontroll. Som nettotid för kontrollen definieras tid som i huvudsak läggs ner för att utföra kontroller och hantera resultaten av dessa (rapporter, beslut m.m.), se specificerade VÄS-koder i tabellen¹. Totalt motsvarar en mer ”renodlad” kontrolltid för verksamheten 91,9 åa i landet, vilket ger en tydlig bild om tid som direkt är kopplad till genomförandet av kontroller och beslut.

Jordbruksverket väljer här att redovisa motsvarande resultat av 2013 som jämförelse.

¹ Beräkningen av ”Nettotid” av kontrollverksamheten = redovisad tid i VÄS 2821 + 2824 + (2826 – 28260)

Tabell 3 Sammanställning av kontrollekvivalenter för länen år 2014

	Län	Kontrollekvivalenter 2014 (djurskyddskontroller och beslut, exkl. administrativ handläggning av anmälningar och övr. uppföljningar)												
		Normal kontroller (I =1)	Efter anmälan (I =1,53)	Uppföljande Kontroller (I=0,93)	Övriga_tillstånd/godkännande (I=1,73)	Övriga kontroller _besikt.fordon (I = 1,73)	Beslut (I =1,52)	Summa indexerade kontroller	ÅA som "Nettotid" för kontroll = VÅS 2821 + 2824 + (2826 - 28260)	Antal åa - hela verksamheten	Andel resurser som används för fysiska kontroller och beslut	Kontrollekvi-valenter /ÅA ("Nettotid")	Kontrollekvivalenter/åa för hela verksamheten	
K	Blekinge län	39	138	33	23	15	58	435	1,57	3,97	40%	277	110	K
W	Dalarnas län	230	266	93	39	11	85	939	2,89	5,78	50%	325	162	W
I	Gotlands län	139	84	40	11	2	32	376	1,92	3,33	58%	196	113	I
X	Gävleborgs län	163	279	106	26	14	141	972	3,61	7,90	46%	269	123	X
N	Hallands län	209	211	127	58	16	116	954	4,96	11,92	42%	192	80	N
Z	Jämtlands län	95	111	14	23	3	57	409	1,88	4,83	39%	218	85	Z
F	Jönköpings län	127	321	85	40	13	98	938	4,32	8,55	51%	217	110	F
H	Kalmar län	40	252	99	23	13	182	857	3,01	7,27	41%	285	118	H
G	Kronobergs län	224	154	87	32	9	137	820	2,65	4,98	53%	309	165	G
BD	Norrbottnens län	144	67	37	27	24	53	450	2,62	7,60	34%	172	59	BD
M	Skåne län	388	715	245	168	138	408	2859	10,39	19,79	53%	275	144	M
AB	Stockholms län	43	219	90	160	43	354	1351	8,89	20,73	43%	152	65	AB
D	Södermanlands län	331	166	66	58	21	74	896	3,39	7,24	47%	264	124	D
C	Uppsala län	87	156	54	28	18	64	553	3,33	7,09	47%	166	78	C
S	Värmlands län	371	243	62	32	15	151	1111	4,93	8,20	60%	225	136	S
AC	Västerbottens län	201	184	85	20	8	52	689	2,56	7,50	34%	269	92	AC
Y	Västernorrlands län	115	188	55	30	12	82	651	2,67	7,02	38%	244	93	Y
U	Västmanlands län	183	198	69	33	12	94	771	2,49	5,40	46%	310	143	U
O	Västra Götalands län	1544	1332	716	198	56	619	5628	16,58	33,64	49%	339	167	O
T	Örebro län	44	247	48	33	7	68	639	3,29	7,14	46%	194	90	T
E	Östergötlands län	142	164	55	46	29	67	676	3,92	8,65	45%	172	78	E
	LANDET	4859	5695	2266	1108	479	2992	22973	91,9	199	46%	250	116	

Tabell 4 Sammanställning av kontrollekvivalenter för länen år 2014

	Län	Kontrollekvivalenter 2013 (djurskyddskontroller och beslut, exkl. administrativ handläggning av anmälningar och övr. uppföljningar)												
		Normal kontroller (I =1)	Efter anmälan (I =1,53)	Uppföljande Kontroller (I=0,93)	Övriga_tillstånd/godkännande (I=1,73)	Övriga kontroller _besikt.fordon (I = 1,73)	Beslut (I =1,52)	Summa indexerade kontroller	ÅA som "Nettotid" för kontroll = VÅS 2821 + 2824 + (2826 - 28260)	Antal åa - hela verksamheten	Andel resurser som används för fysiska kontroller och beslut	Kontrollek vi-valenter /ÅÅ ("Nettotid")	Kontrolleki-valenter/åa för hela verksamheten	
K	Blekinge län	63	121	34	27	13	59	439	1,56	3	52%	281	146	K
W	Dalarnas län	109	230	102	32	18	92	782	2,35	5,6	42%	333	140	W
I	Gotlands län	115	114	41	17	5	35	419	1,74	3,2	54%	241	131	I
X	Gävleborgs län	149	325	124	29	3	167	1071	4,18	7,9	53%	256	136	X
N	Hallands län	207	226	132	65	44	106	1025	5,68	11,9	48%	180	86	N
Z	Jämtlands län	103	82	24	34	5	47	390	1,93	4,7	41%	202	83	Z
F	Jönköpings län	225	264	93	36	14	86	933	3,56	7,4	48%	262	126	F
H	Kalmar län	279	247	138	67	15	251	1309	4,42	9,2	48%	296	142	H
G	Kronobergs län	185	145	105	34	12	115	759	2,82	5,2	54%	269	146	G
BD	Norrbottnens län	156	51	54	32	10	38	415	2,73	7,7	35%	152	54	BD
M	Skåne län	432	694	341	113	224	332	2899	10,76	20,8	52%	269	139	M
AB	Stockholms län	63	196	110	113	72	371	1349	9,45	22,5	42%	143	60	AB
D	Södermanlands län	262	143	71	65	24	54	783	3,29	6,8	48%	238	115	D
C	Uppsala län	148	153	103	30	22	73	679	5,57	8,1	69%	122	84	C
S	Värmlands län	290	200	65	20	16	166	971	5,28	8,4	63%	184	116	S
AC	Västerbottens län	259	157	124	46	13	79	837	2,93	7,7	38%	286	109	AC
Y	Västernorrlands län	81	172	63	18	5	111	611	2,38	6,5	37%	257	94	Y
U	Västmanlands län	204	160	87	46	8	121	807	3	5,6	54%	269	144	U
O	Västra Götalands län	1383	1034	749	179	80	643	5087	16,8	34,3	49%	303	148	O
T	Örebro län	114	236	74	37	9	63	719	3,29	7,9	42%	219	91	T
E	Östergötlands län	92	121	68	50	19	66	560	3,74	8	47%	150	70	E
	LANDET	4919	5071	2702	1090	631	3075	22842	97,5	202	48%	234	113	

Tabell 5 Jämförelse av utvalda kontrollekvivalenter 2013 och 2014

	Län	Andel resurser som används för fysiska kontroller och beslut		Kontrolleki- valenter /ÅA ("Nettotid")		Kontrolleki- valenter/åa för hela verksamheten	
		2014	2013	2014	2013	2014	2013
K	Blekinge län	40%	52%	277	281	110	146
W	Dalarnas län	50%	42%	325	333	162	140
I	Gotlands län	58%	54%	196	241	113	131
X	Gävleborgs län	46%	53%	269	256	123	136
N	Hallands län	42%	48%	192	180	80	86
Z	Jämtlands län	39%	41%	218	202	85	83
F	Jönköpings län	51%	48%	217	262	110	126
H	Kalmar län	41%	48%	285	296	118	142
G	Kronobergs län	53%	54%	309	269	165	146
BD	Norrbottns län	34%	35%	172	152	59	54
M	Skåne län	53%	52%	275	269	144	139
AB	Stockholms län	43%	42%	152	143	65	60
D	Södermanlands län	47%	48%	264	238	124	115
C	Uppsala län	47%	69%	166	122	78	84
S	Värmlands län	60%	63%	225	184	136	116
AC	Västerbottens län	34%	38%	269	286	92	109
Y	Västernorrlands län	38%	37%	244	257	93	94
U	Västmanlands län	46%	54%	310	269	143	144
O	Västra Götalands län	49%	49%	339	303	167	148
T	Örebro län	46%	42%	194	219	90	91
E	Östergötlands län	45%	47%	172	150	78	70
	LANDET	46%	48%	250	234	116	113

3.4.2 Kontrollerade objekt och förutsättningar för kontrollen

I detta avsnitt ges en bättre bild av länsstyrelsernas olika förutsättningar, t ex antalet kontrollobjekt per län och per årsarbetskraft i varje län. Redovisningen kompletteras med antalet årsarbetskrafter som finns tillgängliga i varje län, det totala antalet kontroller som utfördes i varje län, samt antalet kontrollerade objekt och fysiska kontroller som en genomsnittlig åa genomförde under året. Med detta som bakgrund har vi ett utgångsläge inför målet att ”Minst 10 % av objekten som ska ha regelbunden kontroll kontrolleras varje år” som länsstyrelserna ska uppfylla från och med 2015.

Tabell 6 Resurser och resursanvändning för djurskyddskontrollen under 2013-2014

Sammanställning av kontrollverksamheten i riket år 2014 - avser endast kontroll av kontrollobjekt i DSK (kontroll av bete och sällskapsdjur ej medräknade):

Län	Antal kontrollobjekt i DSK, <i>exklusive bete och sällskapsdjur</i>		Antal kontrollerade objekt, <i>exklusive bete och sällskapsdjur</i>		Totalt antal kontroller, inkl. tillstånd godkän.		Andel kontrollerade kontrollobjekt		Antal å.a hela kontrollverks.		Antal kontrollerade objekt/åa		Antal kontrollobjekt/åa		Antal fysiska kontroller /åa	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Blekinge län	1724	1714	129	139	233	245	7,5%	8,1%	4,0	3	42	47	434	571	59	82
Dalarnas län	3224	3141	387	267	628	473	12,0%	8,5%	5,8	5,6	47	48	558	561	109	84
Gotlands län	1885	1920	142	192	274	287	7,5%	10,0%	3,3	3,2	31	61	566	600	82	90
Gävleborgs län	3091	3001	299	313	574	627	9,7%	10,4%	7,9	7,9	40	40	391	380	73	79
Hallands län	5938	5875	395	387	605	630	6,7%	6,6%	11,9	11,9	30	33	498	494	51	53
Jämtlands län	1709	1757	162	186	243	243	9,5%	10,6%	4,8	4,7	46	39	354	374	50	52
Jönköpings län	5238	5189	302	368	573	618	5,8%	7,1%	8,6	7,4	45	50	613	701	67	84
Kalmar län	3921	3981	216	416	414	731	5,5%	10,4%	7,3	9,2	19	45	539	433	57	79
Kronobergs län	3161	3137	318	309	497	469	10,1%	9,9%	5,0	5,2	37	59	635	603	100	90
Norrbottnens län	1558	1622	210	220	275	293	13,5%	13,6%	7,6	7,7	21	29	205	211	36	38
Skåne län	13304	12973	894	910	1516	1580	6,7%	7,0%	19,8	20,8	33	44	672	624	77	76
Stockholms län	4101	3947	241	229	512	480	5,9%	5,8%	20,7	22,5	15	10	198	175	25	21
Södermanlands län	2783	2760	436	389	621	541	15,7%	14,1%	7,2	6,8	34	57	384	406	86	80
Uppsala län	3345	3277	170	252	325	434	5,1%	7,7%	7,1	8,1	29	31	472	405	46	54
Värmlands län	3654	3610	408	299	708	575	11,2%	8,3%	8,2	8,4	39	36	446	430	86	68
Västerbottens län	2226	2175	288	362	490	586	12,9%	16,6%	7,5	7,7	34	46	297	282	65	76
Västernorrlands län	2509	2446	228	151	388	334	9,1%	6,2%	7,0	6,5	40	23	357	376	55	51
Västmanlands län	2419	2367	274	335	483	497	11,3%	14,2%	5,4	5,6	20	60	448	423	89	89
Västra Götalands lä	15677	15503	2286	2035	3790	3345	14,6%	13,1%	33,6	34,3	52	59	466	452	113	98
Örebro län	2784	2720	175	233	372	461	6,3%	8,6%	7,1	7,9	39	30	390	344	52	58
Östergötlands län	3624	3617	273	199	407	331	7,5%	5,5%	8,7	8	28	25	419	452	47	41
LANDET	87875	86732	8233	8191	13928	13780	9,4%	9,4%	199	202	41	41	443	429	70	68

3.4.3 Handläggning av anmälningssärenden

Ungefär 14 160 anmälningar kom in till länsstyrelserna under 2014. Det är viktigt att notera att detta för närvarande är missvisande siffror då underrättelser som officiella veterinärer på slakterier skickar till länsstyrelserna ingår här. Dessa underrättelser kommer i redovisningar framöver att skiljas åt från anmälningssärenden.

Vid anmälningssärenden bedömer och prioriterar länsstyrelsen om kontroll behöver göras på plats eller om det är möjligt att handlägga ärendet via brev eller med liknande åtgärd. Detta kallas för administrativ handläggning av anmälningssärende. Samtliga länsstyrelser har sedan 2012 använt sig av brevhandläggning och liknande åtgärder i de anmälningssärenden där det bedömts lämpligt. Flera länsstyrelser har även tidigare använt sig av denna typ av handläggning. I tabellerna 7 och 8 redovisas antalet ärenden och fördelning (fysisk kontroll vs administrativ kontroll) samt utfall av kontroller som var utan anmärkning. För att bättre kunna analysera dessa ärenden har JV från och med 2014 begärt att länsstyrelserna ska redovisa hur många av anmälningssärendena som handläggs administrativt. Då länsstyrelserna inte kunnat redovisa detta antal fullt ut kan vi inte med säkerhet redogöra för hanteringen. Differens på 5202 ärenden redovisas i kolumnen till höger i tabell 7.

Tabell 7 Anmälningssärenden i landet år 2014

	Handläggning av anmälningssärenden - offentliga kontroller vs administrativ handläggning år 2014						
	Totalt inkomna anmälningssärenden under året	Antal kontroller efter inkomna anmälningar samt utfall		Andel kontroller efter inkomna anmälningar samt utfall		Antalet anmälningssärenden som handlagts utan offentlig kontroll	
		Kontrollerade	varav u.a. (dvs obefogad anmälan)	Kontrollerade	% kontroller u.a. (dvs. obefogad anmälan)	Administrativ handläggning (säkra rapporterade uppgifter)	Övriga ärenden som avgjorts diarieförts på annat sätt (osäkra, ej redovisade från Ist)
Blekinge län	325	138	62	42%	45%	42	145
Dalarnas län	482	266	121	55%	45%	229	-13
Gotlands län	191	84	46	44%	55%	108	-1
Gävleborgs län	683	279	120	41%	43%	119	285
Hallands län	469	211	77	45%	36%	258	0
Jämtlands län	340	111	71	33%	64%	116	113
Jönköpings län	541	321	127	59%	40%	122	98
Kalmar län	662	252	178	38%	71%	<i>ej redovisat</i>	<i>ej redovisat</i>
Kronobergs län	330	154	75	47%	49%	53	123
Norrbottnens län	424	67	26	16%	39%	189	168
Skåne län	2507	715	265	29%	37%	209	1583
Stockholms län	1506	219	74	15%	34%	563	724
Södermanlands län	437	166	110	38%	66%	123	148
Uppsala län	460	156	54	34%	35%	248	56
Värmlands län	569	243	136	43%	56%	92	234
Västerbottens län	377	184	94	49%	51%	75	118
Västernorrlands län	380	188	101	49%	54%	126	66
Västmanlands län	494	198	118	40%	60%	134	162
Västra Götalands	1773	1332	699	75%	52%	233	208
Örebro län	590	247	137	42%	55%	55	288
Östergötlands län	618	164	79	27%	48%	167	287
Hela landet	14158	5695	2 770	40%	49%	3261	5202

Tabell 8 Anmälningssärenden i landet år 2013

Handläggning av anmälningssärenden - offentliga kontroller vs administrativ handläggning år 2013						
	Totalt inkomna anmälningssärenden under året	Antal kontroller efter inkomna anmälningar samt utfall		Andel kontroller efter inkomna anmälningar samt utfall		Antalet anmälningssärenden som handlagts utan offentlig kontroll
		Kontrollerade	varav u.a. (dvs obefogad anmälan)	Kontrollerade	% kontroller u.a. (dvs. obefogad anmälan)	
Blekinge län	207	121	58	58%	48%	86
Dalarnas län	555	230	120	41%	52%	325
Gotlands län	163	114	64	70%	56%	49
Gävleborgs län	625	325	195	52%	60%	300
Hallands län	449	226	114	50%	50%	223
Jämtlands län	259	82	60	32%	73%	177
Jönköpings län	410	264	113	64%	43%	146
Kalmar län	601	247	151	41%	61%	354
Kronobergs län	296	145	75	49%	52%	151
Norrbottnens län	376	51	22	14%	43%	325
Skåne län	1479	694	302	47%	44%	785
Stockholms län	1472	196	66	13%	34%	1276
Södermanlands län	355	143	92	40%	64%	212
Uppsala län	393	153	61	39%	40%	240
Värmlands län	608	200	118	33%	59%	408
Västerbottens län	338	157	67	46%	43%	181
Västernorrlands län	500	172	89	34%	52%	328
Västmanlands län	389	160	78	41%	49%	229
V:a Götalands län	1936	1034	524	53%	51%	902
Örebro län	407	236	149	58%	63%	171
Östergötlands län	419	121	64	29%	53%	298
Hela landet	12237	5 071	2 582	41%	51%	7166

4 Analys av kontrollverksamheten

Under 2014 gjorde länsstyrelserna 12 820 djurskyddskontroller, vilket är en liten ökning jämfört med år 2013 med 12 692 kontroller. Länsstyrelserna har även gjort 1 587 övriga kontroller. Dessa har gjorts i samband med ansökningar om tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen, ansökningar om godkännande för offentlig förevisning enligt 27 § djurskyddsförordningen samt intyg vid besiktningar av djurtransporter. Detta kan jämföras med 1 721 övriga kontroller år 2013. Då dessa övriga kontroller görs i samband med ett ansökningsförfarande skiljs dessa från djurskyddskontrollerna. Detta beräknings sätt är helt nyligen ändrat och siffrorna för åren bakåt kommer att justeras för att möjliggöra jämförelser.

Länsstyrelserna har disponerat 199 årsarbetskrafter (år 2014) för djurskyddsverksamheten som helhet, exklusive förprovning av djurstallar. Av dessa 199 årsarbetskrafter har 91,9 lagts på ”nettotid för kontroll”. Detta kan jämföras med 203 totala årsarbetskrafter för 2013, respektive 97,5 på ”nettotid för kontroll”. Eftersom det redovisas en minskning på ca 5,5 årsarbetskrafter ”nettotid för kontroll”, innebär detta att en del av dessa årsarbetskrafter lagts på mer övergripande djurskyddsarbete. Trots detta visar både de indexerade kontrollerna och kontrollekvivalenterna på en positiv utveckling vad gäller effektivitet. Detta kan betyda att länsstyrelserna lagt mer resurser på övergripande planering, samordning och även kompetensutveckling, för att bättre styra och rikta verksamheten. Genomförda kontrollekvivalenter per årsarbetskraft har ökat både för kontrollekvivalenter/årsarbetskraft för hela verksamheten och även räknat per årsarbetskraft ”nettotid för kontroll”:

- Under 2014 har länsstyrelserna genomfört 22 973 indexerade kontroller, som kan jämföras med 22 842 under år 2013
- Under 2014 har det i genomsnitt genomförts 250 kontrollekvivalenter per årsarbetskraft (nettotid för kontroll), vilket kan jämföras med 234 under år 2013
- Variationen mellan länen var stor under året, mellan 152 kontrollekvivalenter/åarsnettotid i Stockholms län till 339 i Västra Götalands län. (se tabell 3)
- Kontrollekvivalenter/åars för hela verksamheten visar på lika stora skillnader. Under året utfördes i genomsnitt 116 kontrollekvivalenter/åars i landet med stora variationer mellan länen, från 59 i Norrbottens län till 167 i Västra Götalands län.

Vi kan konstatera att utfallet av såväl genomförda kontrollekvivalenter som resursåtgång varierar anmärkningsvärt mellan länen. Detta framgår tydligt i avsnitt 3.4 ”*Länsvisa redovisningar av kontrollerdata*”, där länen kan jämföras med varandra. Genomgången visar att såväl förutsättningarna för att bedriva verksamheten som effektiviteten av kontrollarbetet skiljer sig mycket åt över landet, vilket Jordbruksverket inte bedömer vara tillfredsställande.

Vi kan generellt konstatera i våra analyser att det inte går att dra slutsatser som enkelt förklarar de stora skillnaderna mellan länsstyrelsernas resursåtgång. Det finns inga entydiga kopplingar mellan utfall och djurtäthet i länet, storlek på länet eller andra geografiska förutsättningar. Orsakerna bakom siffrorna om effektivitet behöver sannolikt sökas i en kombination av organisation, ledningsstruktur, kompetens och tillgång till personal, geografiska faktorer etc. En möjlighet för utveckling av verksamheten är ett ökat erfarenhetsutbyte mellan länen för att fånga upp och lära av varandras goda exempel.

4.1 Krav om åtgärder mot djurhållarna

Länsstyrelsen använder de åtgärder, i form av förelägganden, omhändertaganden, djurförbud och åtalsanmälningar som djurskyddslagstiftningen medger för att lagstiftningen ska efterlevas. De vanligaste åtgärderna från myndighetens sida är påpekanden i kontrollrapporter, förelägganden och åtalsanmälan. Sammanställningen av länsstyrelsernas inrapporterade statistik till Jordbruksverket visar att det totala antalet beslut och övriga tidskrävande ärenden är 2 992 under 2014, vilket är ungefär detsamma som under 2013. I detta antal räknas omhändertaganden, provningar av djurförbud, ansökningar om upphävande av djurförbud och åtalsanmälningar.

Under 2014 tog länsstyrelserna 1215 beslut enligt 26 § djurskyddslagen, 219 beslut om djurförbud. I 356 fall anmälde länsstyrelserna överträdelser av djurskyddslagstiftningen till polismyndigheterna eller Åklagarmyndigheten vilket är en liten ökning från 336 fall under 2013. Länsstyrelserna gjorde 1 085 omhändertaganden av djur under 2014 och av dessa var 925 omhändertaganden av sällskapsdjur. Antalet beslut generellt skiljer sig inte nämnvärt mot år 2013 som framgår av tabell 2. Trots att antalet kontroller ökade något, samtidigt som antalet beslut om föreläggande minskat under året, anser Jordbruksverket att underlaget är för osäkert för att, eventuellt, dra slutsatser om fler åtgärder nåddes genom frivilliga åtaganden jämfört med tidigare år.

Utöver detta görs även insatser såsom informationsblad och möten för djurägare, informationsutbyte med LRF och polisen m.fl. Information ges även via media om djurskyddskontroll och planerade kontrollprojekt m.m.

4.2 Hantering av anmälningsärenden

Av 14158 inkomna anmälningsärenden under 2014 kontrollerades ca 40 %, eller 5695 på plats. Resterande hanterades på annat sätt, oftast med administrativa åtgärder såsom brevutskick till djurhållare som blivit anmäld. Av dessa kontroller är sedan ungefär varannan utan anmärkning. Även under 2013 var andelen och resultatet för dessa kontroller likadana. Det är viktigt att notera att detta för närvarande är missvisande siffror då underrättelser som officiella veterinärer på slakterier skickar till länsstyrelserna ingår här. Dessa underrättelser kommer i redovisningar framöver att skiljas åt från anmälningsärenden.

Från år 2013 finns uppgifter om antalet anmälningsärenden som länsstyrelserna handlagt under året (uppgiften har inte efterfrågats tidigare). Samtliga länsstyrelser upplever att dessa ärenden tar stora resurser i anspråk och kräver ofta svåra avvägningar. Stor fokus läggs på att finna bra metoder för prioriteringar av anmälningsärenden och urval av vilka som bör följas upp med fysisk kontroll hos djurhållare respektive administrativ handläggning. Andel kontroller på plats efter inkomna anmälningar varierar kraftigt över landet. Stockholms län utför fysisk kontroll av 15 % av anmälningarna medan Västra Götaland kontrollerar 75 % av anmälningarna. I genomsnitt har ungefär hälften av kontrollerna som länsstyrelserna genomfört på plats varit utan anmärkning, men talet varierar mellan 34 % i Stockholm och 71 % i Kalmar län.

Vi har uppmärksammat situationen anmälningsärenden tar mycket resurser i anspråk, vilket påverkar antalet normalkontroller som länsstyrelserna kan utföra. Det är därför angeläget att

underlätta och effektivisera handläggningen av dessa ärenden, i synnerhet eftersom ungefär hälften av de genomförda kontrollerna är utan anmärkning. Åtgärder har vidtagits för att effektivisera och underlätta handläggning av dessa ärenden. Samtliga länsstyrelser har t ex sedan 2012 använt sig av brevhandläggning och liknande åtgärder i de anmälningsärenden där det bedömts lämpligt. Flera länsstyrelser har även tidigare använt sig av denna typ av handläggning. Ytterligare åtgärder som har vidtagits är förenklingar av de checklistor för sällskapsdjur som djurskyddshandläggarna använder vid kontrollen. Vid anmälningsärenden av sällskapsdjur som är utan anmärkning har förenklingar av det administrativa efterarbetet gjorts. Förenklingarna av checklistor och det administrativa efterarbetet har använts under 2014. Alla länsstyrelser har dock inte använt sig av förenklingarna i det administrativa efterarbetet.

Trots vidtagna åtgärder med brevhandläggning och förenklingar syns ännu inga mätbara effekter som visar en effektivare handläggning av anmälningsärenden som frigör tid för att öka antalet normalkontroller. Vi konstaterar därför att länsstyrelserna och Jordbruksverket behöver arbeta med en genomgående analys av kraftfulla åtgärder som behövs för att begränsa de resurser som idag läggs på anmälningsärenden. I detta sammanhang kan påpekas att genomsnittstiden för en kontroll efter anmälan som visar sig vara befogad tar 12,7 timmar medan motsvarande kontroll där anmälan visar sig vara obefogad tar så mycket tid som 10,4 timmar. Detta visar hur viktigt det är att fortsatt effektivisera handläggningen av anmälningsärenden.

Även prioriteringar mellan normalkontroller och anmälningsärenden är viktiga för hur vi lyckas med helheten i djurskyddskontrollen. Rådet för djurskyddskontroll har därför stort fokus på dessa frågor i sitt arbete.

4.3 Uppfyllelse av beslutade mål för djurskyddskontrollen

Jordbruksverket och länsstyrelserna har tillsammans tagit fram mål för djurskyddskontrollen. Denna målbild började gälla för kontrollverksamheten från och med år 2014 och godkändes av Rådet för djurskyddskontroll i september 2013. Måluppfyllelsen redovisas nedan.

4.3.1 Normalkontroller

Under 2014 har det i målbilden för djurskyddskontrollen funnits ett gemensamt mål om att minst 50 % av genomförda kontroller utgörs av normalkontroller. Många länsstyrelser har dessutom haft egna uppsatta mål för sin kontrollverksamhet. Ett motsvarande mål finns angivet som ett allmänt råd i Statens jordbruksverks föreskrifter om offentlig djurskyddskontroll². Dessa kontroller utgör den regelbundna och riskbaserade kontrollen och är därför en av den huvudsakliga verksamheten i länsstyrelsernas djurskyddskontrollarbete. Det är därför mycket viktigt att en viss andel kontroller utgörs av normalkontroller.

Målet gällande normalkontroll uppfylldes i några län. Andelen normalkontroll varierade mellan 15 % -59 % i de olika länen och totalt i landet låg siffran på 41 %. För år 2013 var denna siffra 43 % för landet som helhet, med en variation mellan länen på 25 % -60 %. Trots

² Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2008:67) om offentlig djurskyddskontroll, L 44

att effektiviteten ökat, vilket beskrivs i avsnitt 4, har alltså andelen normalkontroller som helhet i landet minskat något och framförallt har spridningen mellan länen blivit större, med fyra län som ligger mellan 15 % - 20 %. Orsakerna till detta är inte helt tydliga. Länsstyrelserna uppger att den främsta orsaken till att målet inte uppfylldes fullt ut beror på den stora mängden anmälningssärenden som tar mycket resurser. Vissa anger även att antalet anmälningar ökat. En annan som nämns av någon är att antal mycket resurskrävande ärenden. Såsom omhändertagande påverkat antalet genomförda kontroller. Omsättning i personalresurser och sjukfrånvaro anges som orsaker hos några länsstyrelser.

Det nya sättet att beräkna normalkontroller, som även är ett mål fr.o.m. år 2015 innebär att det ska genomföras minst lika många normalkontroller som anmälningsskontroller (kontroller efter anmälan). För år 2014 innebär detta att i hela landet genomfördes 4859 Normalkontroller och 5695 anmälningsskontroller (kontroller efter anmälan). För år 2013 var siffrorna 4919 Normalkontroller och 5071 anmälningsskontroller. Även med detta sätt att räkna Normalkontroller har resultatet försämrats mellan från 2013 till 2014.

Det är viktigt att noga följa denna utveckling för att avgöra om det är en tillfällighet eller om det finns andra orsaker.

4.3.2 Anmälningssärenden

Mål finns om att högst 20 % av de djurskyddskontroller som görs till följd av anmälningar är utan anmärkning. Detta är ett mål som inte uppnås i landet som helhet och inte heller hos någon enskild länsstyrelse. Det är en ganska stor variation mellan länsstyrelserna. Tabellerna 7 och 8 visar hur länsstyrelserna handlagt anmälningssärenden under 2013 och 2014. Den stora variationen av andelen ärenden som kontrolleras på plats och vilka som handläggs administrativt kan bero på att länsstyrelsen sannolikt prioriterar och bedömer olika mellan vilka typer av ärenden som hanteras på respektive sätt. Stor variation av vilka djurslag som anmälningssärenden berör kan eventuellt vara en annan orsak. Den stora variationen i hur andelen anmälningssärenden som vid kontroll bedöms vara utan anmärkning behöver undersökas och utfallet noga följas över tid.

Administrativ handläggning av anmälningssärenden innebär att länsstyrelserna vid anmälningssärenden bedömer och prioriterar om kontroll behöver göras på plats eller om det är möjligt att handlägga ärendet via brev eller med liknande åtgärd. Samtliga länsstyrelser har sedan 2012 använt sig av brevhandläggning och liknande åtgärder i de anmälningssärenden där det bedömts lämpligt. Flera länsstyrelser har även tidigare använt sig av denna typ av handläggning.

Länsstyrelserna uppger bl a att de har fastställda prioriteringsordningar att arbeta utifrån och att de fortlöpande arbetar med att minska antalet anmälningsskontroller som är utan anmärkning. Det kommenteras även att trots hårda prioriteringar bland anmälningar innan de åkt ut på kontroll, är en hög andel av kontroller utan anmärkning. En länsstyrelse uppger även de har en mycket god prioriteringsordning, som kunde tillämpats ändå "hårdare". En annan anledning anges vara att när många olika personer tar emot anmälningar är det svårt att uppnå en jämn och hög kvalitet i detta arbete. En länsstyrelse uppger att de tillsatt en egen arbetsgrupp för att öka kvaliteten i just detta arbete.

I tabell 7 och 8 redovisas bl a det antal anmälningsärenden som länsstyrelserna kontrollerat på plats respektive handlagts med administrativa åtgärder. Summan av dessa två bör rimligen stämma med det totala antalet inkomna anmälningsärenden i landet. Detta stämmer väl för ett fåtal länsstyrelser medan det skiljer på flera hundra upp till ca 1500 i ett län, en differens som endast kan förklaras med bristande rutiner vid diarieföring och liknande. Detta visar ett stort behov av samordning för administrativt arbete och diarieföring i länsstyrelsernas ärendehanteringssystem.

4.3.3 Kontrollrapporter

För år 2014 var målet att 80 % av kontrollrapporterna skickas ut till djurägaren inom 14 dagar efter kontrollen. Sju av länsstyrelserna redovisar att de uppfyller målet. Sex av länsstyrelserna ligger mellan 70-80 %. Variationen ligger på 48-90 % mellan länsstyrelserna.

4.3.4 Dokumentmallar

Mål om att kontrollmyndigheterna använder upprättade dokumentmallar. Vissa länsstyrelser uppger att de använder mallarna fullt ut, medan andra säger att de lägger lite extra tid på modifierar dem något vid användandet. Ett gemensamt arbete med att förbättra mallarna pågår dock hos länsstyrelserna.

4.3.5 Brukarundersökning

Mål om att alla länsstyrelser deltar i länsstyrelsegemensamma brukarundersökningar av Normalkontroll. Detta innebär att ett antal djurägare och lantbrukare får enkäter med frågor om hur de upplevt kontrollen som länsstyrelsen har gjort hos dem.

4.3.6 Riskklassificeringsmodellen STORK

Samtliga länsstyrelser utom två uppger att de använt riskmodellen under 2014 för att ta ut kontrollobjekt för Normalkontroller.

4.3.7 Kompetensutvecklingsplan

Länsstyrelserna har tagit fram en modell som ska underlätta arbetet med att bestämma vilken grundkompetens som behövs inom djurskyddskontrollen och hur kompetensprofilen ser ut. Modellen hjälper nu myndigheterna att identifiera inom vilka områden de har tillräcklig kompetens och vilka områden som behöver utvecklas. Det är ett bra sätt att åskådliggöra både utgångsläget och behovet. I modellen finns också delarna kommunikation och bemötande med.

Här kan även nämnas att Jordbruksverket under 2014 etablerade kontakt med ett forskningsprojekt som undersöker effekten av att använda metoden ”motiverande samtal” vid kontroller. Området djurskyddskontroll intresserade forskarna och kontakt togs med länsstyrelserna. Flera länsstyrelser var intresserade av att delta och djurskyddskontroll ingår nu i forskningsprojektet som kommer att pågå från hösten 2014 och ca två år framåt. Detta område finns upptaget i målbilden.

4.3.8 Better training for safer food - utbildningar

Mål om att Sverige ska fylla sina platser på dessa utbildningar, vilket är Kommissionens utbildningar om bl a djurskydd och hälsa. I och med målbildsarbetet har dessa utbildningar blivit mer kända för länsstyrelserna som uppger att de skickat flera medarbetare på dessa kurser.

4.3.9 Verifiering av djurskyddskontrollen (VAD)

Länsstyrelserna har genomfört projektet VAD som syftar till att bättre kunna följa upp och verifiera att djurskyddskontrollen är effektiv och ändamålsenlig, vilket är ett mål för 2014. Det finns även ett mål om att det genomförs minst två parallellkontroller per handläggare. Projektet har nu tagit fram en gemensam modell med rutiner som samtliga länsstyrelser kan använda. Många av länsstyrelserna har dessutom börjat använda modellen under 2014 och resterande uppger att de kommer att starta under 2015. Båda målen ingår i VAD.